خراسان روزنامه صبح ایران
سه‌شنبه ۳ مرداد ۱۳۹۶ . اول ذی‌القعده ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۵۹۱

رئیس جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان گفت: جلسه سامان دهی سواحل استان اول مردادماه در چابهار برگزار و پروژه احداث گلخانه از طریق شیرین کردن آب دریا در این نشست مصوب شد که این طرح به زودی کلنگ زنی می شود. «انجفی» افزود: بزرگ ترین طرح گلخانه ای کشور در سطح ۳ هزار هکتار با استفاده از شیرین سازی آب دریا و با بهره گیری از انرژی خورشید و اشتغال ایجاد ۳۱ هزار نفر در منطقه لیپار چابهار به تصویب رسید.

گلخانه با شیرین کردن آب دریا در چابهار احداث می شود

برای جبران آب استان های شرق کشور

آب دریای عمان شیرین می شود

ذوالفقاری
info@khorasannews.com

افزایش جمعیت، همگام با گسترش فعالیت های کشاورزی و صنعتی در ایران و دیگر نقاط جهان، سبب شده است مصرف آب های شیرین به طور قابل ملاحظه ای افزایش پیدا کند، همین موضوع موجب کاهش میزان آب در مناطق مختلف به ویژه در نقاط خشک و نیمه خشک جهان شده و بحران هایی را به وجود آورده است بنابراین برای حل موضوع بحران آب، ضروری است از آب های نامتعارف و به عبارت دیگر آب های با کیفیت نامطلوب نیز استفاده شود. در سیستان و بلوچستان که همواره جزو کم بارش ترین استان های کشور بوده و از این منظر استانی کم آب محسوب می شود، برای برون رفت از این بحران طرح های آبرسانی زیادی اجرا شده اما چند سالی است که طرح انتقال آب دریای عمان به این استان مطرح شده است تا شاید اجرای این طرح، سیستان و بلوچستان را از خشکسالی رهایی دهد.

■ ضروری برای استان های شرق کشور

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای سیستان و بلوچستان در این باره می گوید: برای استفاده از آب دریا، طرح جامع تأمین و انتقال آب شرب و صنعت استان های نوار شرق کشور یعنی سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و خراسان رضوی از دریای عمان و دیگر منابع جانبی، برنامه ریزی و مطالعات اولیه آن انجام شده است. «اتابک جعفری» با اشاره به اهداف و ضرورت اجرای این پروژه اظهار می کند: بیلان منفی در دشت های استان های شرقی کشور، بیش از یک و نیم میلیارد متر مکعب در سال است، از طرفی نیاز آب شرب و صنعت این استان ها تا افق سال ۱۴۲۰ به حدود هزار و ۷۵۰ میلیون متر مکعب می رسد و با توجه به منابع تأمین فعلی آب، استان های شرقی کشور در سال ۱۴۲۰ با کمبودی معادل ۸۵۰ میلیون مترمکعب مواجه خواهند شد. وی ادامه می دهد: مطابق برنامه ریزی های انجام شده برای تأمین بیلان منفی دشت ها در استان های شرقی کشور اعمال راهکارهای مدیریتی شامل باز چرخانی و جایگزینی پساب و استفاده از آب های نامتعارف درون حوضه ای در دستور کار قرار گرفته است.

■ تامین آب شرب و صنعت ۳ استان تا سال ۱۴۲۰

به گفته وی از سوی دیگر برای جبران کمبود آب شرب و صنعت این استان ها پس از بررسی و اولویت بندی راهکارهای تأمین و انتقال درون و برون حوضه ای، طرح انتقال آب از دریای عمان به استان های شرقی کشور و تأمین نیاز آبی این سه استان از منابع نامتعارف جنوب کشور به عنوان منبعی پایدار و مطمئن، یکی از راهکارهای اصلی تأمین آب است. این طرح طی سه مدول مشابه، هر یك با ظرفیت ۲۵۰ میلیون مترمکعب تا سال ۱۴۲۰ انجام می شود. وی اضافه می کند: در مدول اول، نمك زدایی و انتقال آب به طور سالانه به میزان ۲۵۰ میلیون مترمکعب در دستور کار قرار گرفته و سهم هر یك از استان های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و خراسان رضوی به ترتیب معادل ۷۰، ۷۰ و ۱۱۰ میلیون مترمکعب است. وی با بیان این که اجزای اصلی طرح شامل آبگیر، تأسیسات پیش تصفیه و نمک زدایی است، می گوید: قطعه اول خط انتقال آب به طول ۶۰۰ کیلومتر و قطر ۲ هزار و ۲۰۰ میلی متر در سیستان و بلوچستان واقع است و دبی مورد نیاز شرب و صنعت مقطع میان مدت این استان (افق سال ۱۴۱۰) به میزان MCM۷۰ از این خط برداشت می شود. جعفری، می افزاید: پس از تحویل آب به نقاط نیازمند آب در استان، قطعه دوم خط انتقال با قطر هزار و ۸۰۰ میلی متر و طول ۴۰۰ کیلومتر مسیر خراسان جنوبی را طی می کند و برداشت آب به میزان MCM۷۰ در این استان، نیز انجام می شود. قطعه سوم نیز با قطر هزار و ۶۰۰ میلی متر، مسیر ۵۰۰ کیلومتری را تا مشهد طی و با دبی معادل MCM۱۱۰ مصارف شرب و صنعت مقطع میان مدت این استان را تأمین می کند.

■ کمبود آب و استفاده از آب های نامتعارف

رئیس سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان نیز در این باره می گوید: کمبود آب و تأمین مواد غذایی جمعیت رو به رشد، سبب شده استفاده از آب های نامتعارف مانند آب های شور، فاضلاب های شهری و صنعتی، منبعی با ارزش در راستای افزایش میزان تولیدات بخش کشاورزی محسوب شود. «رضا نجفی» می افزاید: آب های متعارف مخلوطی از مواد معلق معدنی و آلی بوده که برای گیاه مناسب است، اما استفاده و آبیاری در از مدت با آب های نامتعارف محدودیت ها و چالش هایی از جمله مخاطرات بهداشتی برای کشاورزان و مصرف کنندگان مواد غذایی، شور و سدیمی شدن خاک و آلودگی آب های زیرزمینی را در پی دارد که می توان با شیرین کردن آب های نامتعارف از خطرات آن کاست.

وی اظهار می کند: با توجه به این که آب دریای عمان از کیفیت مناسبی نسبت به خلیج فارس برخوردار است و سواحل بکر مستعد جنوب استان می تواند در راستای منویات مقام معظم رهبری و دولت با افق تدوین شده برای اقتصاد مقاومتی و توسعه سواحل مکران در حوزه بخش کشاورزی محقق شود، با اولویت دادن به کشت گلخانه ای و میوه های گرمسیری و نصب آب شیرین کن در ساحل دریا و راه اندازی مجتمع های تولیدی کشت و صنعت کشاورزی در فاصله های ۲۰ تا ۱۰۰ کیلومتر از دریا و انتقال آب شیرین با لوله، بستر رونق کشاورزی را فراهم ساخت. وی اذعان می کند: میزان بارندگی در استان ۱۰۰ میلی متر است که در جنوب گاهی به ۵۰ میلی متر هم می رسد، بنابراین می توان گفت سیستان و بلوچستان استانی خشک است، البته کل ایران روی کمربند خشک و نیمه خشک قرار گرفته اما این استان تأثیرپذیری بیشتری در این بخش دارد. به گفته وی بارندگی کمتر از ۱۰۰ میلی متر در سیستان و بلوچستان و وسعت و پراکندگی زیاد استان، مشکلات را نیز بیشتر می کند. علاوه بر این، تبخیر آب نیز در این منطقه بسیار بالاست به این معنی که برداشت آب، منفی بوده و آنچه تزریق می شود با مقداری که برداشت می شود، هم خوانی ندارد.

■ لزوم شیرین کردن آب دریا

نجفی با تاکید بر این که در این استان با برداشت منفی آب مواجه هستیم تصریح می کند: این موضوع سبب شده است در کنار عملیاتی که در حوزه کشاورزی سیستان و بلوچستان انجام می شود از جمله احیای قنات ها، توسعه سیستم های آبیاری تحت فشار و دیگر اقدامات بخش کشاورزی که به کاهش مصرف آب منجر می شود با حفظ و افزایش تولید به شیرین کردن آب دریا نیز بپردازیم چرا که این موضوع بدون تردید، لازم است و به طور قطع باید انجام شود. البته کشورهای عربی حاشیه دریای عمان، خلیج فارس و همچنین پاکستان پیش از این، به این موضوع ورود و از آب دریا برای صنعت، کشاورزی و شرب بهره برداری کرده اند. وی با بیان این که وقتی سیستان و بلوچستان از این نعمت خدادادی برخوردار است، بدون تردید باید به این سمت حرکت کند، اظهار می کند: برای عملی شدن این مهم در گذشته قدم هایی برداشته شده اما این که چرا در این مدت اقدام خاصی انجام نشده می توان به هزینه بر بودن طرح اشاره کرد، دلیل دیگر آن نیز این است که دولت در سال های گذشته نتوانسته است بر این موضوع تمرکز کند و به عبارتی این طرح جزو سیاست های دولت نبوده است. وی اضافه می کند: اما طی چند سال اخیر طرح توسعه سواحل مکران در دستور کار دولت قرار گرفته و برنامه های جدی را در این باره شروع کرده است، شورای سواحل مکران نیز به ریاست معاون اول رئیس جمهور با عضویت وزارتخانه ها و سازمان های مختلف، راه اندازی و جلسات متعددی درباره توسعه این سواحل برگزار شده که یکی از طرح هایی که در این بخش پیگیری شده طرح شیرین کردن آب دریاست. وی می گوید: با توجه به این که وزارتخانه های مختلف موظف شده اند برنامه های خود را در زمینه توسعه سواحل مکران ارائه دهند، در حوزه وزارت جهاد کشاورزی پروژه های پرورش ماهی در قفس و احداث گلخانه ها ارائه شد که درباره پروژه پرورش ماهی در قفس، جانمایی ها انجام شده و طرح با جدیت در دست پیگیری است.

> رئیس سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان: از آنجایی که بخشی از توسعه سواحل مکران برپایه آب دریاست بنابراین باید آب دریا شیرین شود، از طرفی هم به دلیل این که میزان بارندگی در جنوب استان ۵۰ میلی متر است و مجوز حفر چاه هم صادر نمی شود به ناچار باید از آب دریا استفاده کرد

■ احداث ۴۰ هزار هکتار گلخانه

رئیس سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان، می افزاید: وسعت و پراکندگی استان، کاهش نزولات جوی و محدودیت فرهنگ کار قسمتی از تنگناهای سیستان و بلوچستان است اما این استان مزیت هایی هم دارد که شاید در دیگر نقاط وجود نداشته باشد. یکی از مهم ترین قابلیت های سیستان و بلوچستان، دریا و نیروی خورشید است که همیشه به عنوان عیب به آن نگاه شده است و خیلی ها از مزیت های آن غافل بوده اند. وی تصریح می کند: پروژه احداث گلخانه در سواحل مکران نیز در سطح ملی مصوب و در این استان احداث ۴۰ هزار هکتار گلخانه برنامه ریزی و سند آن تنظیم شد، بنابراین جهاد کشاورزی به عنوان اولین سازمان، طرحش را در حوزه اقتصاد مقاومتی ارائه داد و مطالعات طرح، روزهای پایانی خود را طی می کند. به گفته وی در فاز اول اجرای این پروژه مقرر شد ۱۰ هزار هکتار گلخانه در استان به طور عمده در سواحل مکران ایجاد شود. از آنجایی که بخشی از توسعه سواحل مکران برپایه آب دریاست بنابراین باید آب دریا شیرین شود، از طرفی هم به دلیل این که میزان بارندگی در جنوب استان ۵۰ میلی متر است و مجوز حفر چاه هم صادر نمی شود به ناچار باید از آب دریا استفاده کرد. وی ادامه می دهد: در این راستا سرمایه گذاران مختلفی طی فراخوانی که منتشر شد برای همکاری در اجرای این طرح اعلام آمادگی کردند و گزینش آن ها انجام شد که در نهایت به دلیل بالا بودن هزینه ها، یک شرکت اعلام کرد می تواند آب دریا را شیرین و در کنار آن حدود ۲ هزار هکتار گلخانه هم تأسیس کند، طرح احداث این گلخانه ها در زمینی به مساحت ۴۰ هزار هکتار ارائه شده است و مراحل پایانی را طی می کند.

■ استفاده از نور خورشید

وی می گوید: از جمله مزیت های این طرح، شیرین کردن آب دریا با استفاده از نور خورشید است که منطبق با شرایط زیست محیطی هم هست، چرا که با استفاده از نور خورشید هیچ سوختی برای شیرین کردن آب دریا استفاده نمی شود. برای این کار نیاز به نصب آینه در حدود ۱۰۰ هکتار است، از طرفی در کنار شیرین کردن آب دریا، تولید برق هم به همین شکل انجام می شود. نجفی می گوید: پروژه احداث گلخانه ها به صورت آزمایشی انجام می شود و سرمایه گذاران زیادی برای سرمایه گذاری در این طرح اعلام آمادگی کرده اند و در نظر دارند مساحت گلخانه ها را گسترش دهند، همچنین گلخانه، پروژه ای در راستای کاهش مصرف در بخش کشاورزی است چرا که به واسطه آن، مصرف آب یک دهم و تولید چندین برابر می شود به همین دلیل این موضوع ارزش پیگیری دارد. طرح شیرین کردن آب دریا مراحل مختلف اداری اش را در بنادر دریانوردی، آب، برق و استانداری طی کرده است و امیدواریم به زودی اجرایی شود. وی با بیان این که اولویت شیرین کردن آب دریا با راه اندازی گلخانه است، خاطرنشان می کند: این پروژه فازبندی شده و می تواند آب مازاد تولید کند، البته برنامه فعلی، تامین آب گلخانه است. همچنین زمانی که این طرح آغاز و موفقیتی حاصل شود، بسیاری از افرادی که در دیگر کشورها سرمایه گذاری کرده اند سرمایه های خود را به این سمت سوق می دهند، پتروشیمی نیز که در چابهار در حال گسترش است، می تواند از این آب مازاد استفاده کند اما اولویت با گلخانه هاست چرا که ۷۰ درصد گلخانه های دنیا در حاشیه دریا ساخته می شود و در کنار توسعه، جذب گردشگر را نیز به همراه دارد. رئیس سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان تاکید می کند: این امکان وجود دارد که از طریق قرارداد، آب مازاد به بخش های مختلف داده شود ولی هدف اول، تأمین آب گلخانه هاست.

گفت و گو

عضو هیئت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان مطرح کرد:

شیرین کردن آب دریای عمان نیاز ضروری کشور

دریای عمان تنها دریای ایران است که آب آن امکان شیرین شدن را دارد و این اقدام از نیازهای ضروری کشور است. عضو هیئت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان به «خراسان» گفت: بحران آب به مشکل بزرگی برای کشور و در رأس آن سیستان و بلوچستان تبدیل شده چرا که در فلات مرکزی با برداشت های بی رویه آب از سفره های زیرزمینی، افت بسیار شدید آب رخ داده است. از طرفی این فرایند سبب شد تا کشور در مسیر تبدیل شدن به منطقه ای خشک یا گرم و خشک حرکت کند. دکتر «مهدی ازدری مقدم» افزود: حدود ۹۴ درصد از مصارف آب کشور را بخش کشاورزی به خود اختصاص داده و تنها ۵ تا ۶ درصد مصارف آب به صنعت و شرب اختصاص دارد که این موضوع سبب کاهش بیشتر سفره های زیرزمینی شده است، بنابراین با توجه به این که آب لازمه حیات است و نیاز اصلی زیست شناخته می شود، انسان به اجبار برای ادامه حیات به سمت تأمین آن حرکت می کند. وی ادامه داد: امکان دارد تأمین آب به شکل متعارف از منابع سطحی یا نامتعارف و از طریق منابع غیر سطحی انجام شود اما با توجه به شرایطی که امروز کشور و استان با آن مواجه است، تأمین آب لازم برای کشور از منابع متعارف کافی نخواهد بود و باید به سمت تأمین آن از طریق منابع نامتعارف حرکت کنیم که البته این روش هزینه های زیادی دارد. به گفته وی یکی از اقدامات در زمینه استفاده از آب های نامتعارف برای تأمین آب شرب کشور، شیرین کردن آب دریاست اما در این حوزه نیز کشور هم منابع و هم محدودیت های فراوانی دارد چرا که از میان سه دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان تنها آب دریای عمان شرایط لازم برای شیرین شدن را دارد. آب دریای خزر به دلیل برخی فعالیت های پتروشیمی و ورود پساب های آن ها به دریا برای شیرین کردن چندان مناسب نیست، در محدوده خلیج فارس نیز برخی فعالیت های پتروشیمی و نفتی انجام می شود که پساب آن وارد خلیج شده و آب را آلوده می کند. علاوه بر این پساب ها، اطراف آن نیز به دلیل وجود منازل بسته شده که این امکان شیرین کردن و انتقال آب خلیج فارس به نقاط دیگر ایران را میسر نمی کند. وی تصریح کرد: دریای عمان تنها دریای ایران است که آب آن قابلیت شیرین شدن دارد، چرا که این دریا علاوه بر پاکیزه بودن آب و محیط پیرامونش، به اقیانوس ها نیز متصل است و این خود اهمیت زیادی دارد و از منابع پایدار شناخته می شود. این استاد دانشگاه اظهار کرد: با توجه به آینده نگری انجام شده و نیاز کشور به شیرین کردن آب دریای عمان، مطالعاتی در این باره انجام شده است و همچنان ادامه دارد چرا که علاوه بر هزینه های موجود، موضوع زیست محیطی و کشنده های منطقه نیز مطرح است که باید مطالعات، کامل در این باره انجام شود و پس از تکمیل شدن این مطالعات به احتمال فراوان تا ۴۰ سال آینده این برنامه ریزی ها اجرایی می شود که در این صورت حتماً باید سیستان و بلوچستان به عنوان شاهراه اصلی آب ایران شناخته شود. وی افزود: اگر کشور بخواهد طی سال های آینده با این بحران جدی روبه رو نشود، در مرحله اول باید الگوی مصرف آب تغییر کند، به عنوان مثال در حوزه کشاورزی که به تنهایی ۹۶ درصد از مصرف آب کشور را به خود اختصاص داده، الگوی کاشت محصولاتی همچون هندوانه باید تغییر کند چرا که این گونه محصولات سود چندانی برای کشاورز ندارد و در مقابل، آب زیادی مصرف می کند. پس باید الگوی مصرف در کشاورزی به طور جدی تغییر کند، از سوی دیگر مشکل تبخیر شدید آب نیز در کشور و استان وجود دارد و کاهش آن موضوعی بسیار مهم محسوب می شود. کشور سالانه ۱۱۰ میلی متر بارش دارد اما در مقابل آن، سالانه حدود ۲ هزار و ۷۰۰ میلی متر از حجم آب کشور تبخیر می شود پس باید برای کنترل تبخیر آب با جدیت وارد عمل شد. عضو هیئت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان خاطرنشان کرد: برای حفظ منابع آبی کشور باید همه دستگاه ها در کنار یکدیگر قرار گیرند و آگاه سازی های لازم را انجام دهند و با ارائه آموزش، مشارکت مردم را در حفظ منابع آبی افزایش دهند، از سوی دیگر باید آمایش و تغییر الگوی کشت در کشاورزی را با جدیت پیگیری کرد چرا که با حفظ ۹۶ درصدی آب مصرفی در کشاورزی به نوعی می توان کشور را از بحران بی آبی تا ۴۰ سال آینده نجات داد در غیر این صورت با ادامه این فرایند باید تا ۳۰ سال آینده برای شیرین کردن آب دریای عمان وارد عمل شد.

جدول سخت [شماره ۱۱۵]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی

۱- رمانی از کامیلو خوزه سلا، شاعر و نویسنده اسپانیایی ۲- امام علی (ع) آن را بهترین میراث می داند- صحیح- نمك نشناس- پیشوا ۳- قهوه ای مایل به سبز- حمله کردن- دریچه کنار کاربراتور خودرو- بخش انتهایی چیزی ۴- بله ایتالیایی- پاك از تهمت- درختچه ای زینتی- دهان- آش سرکه ۵- قطار زیرزمینی- دریاچه ای در مرز قزاقستان و ازبکستان- خداوندی- خودروی فرانسوی ۶- از محلات قدیمی تهران- فاقد آرامش- از ظروف آزمایشگاهی ۷- از یك پدر و مادر- ظاهر و آشکار- اداره کننده- عقب مانده ۸- متانت- نیم کاسه!- بی فایده- قلعه و حصار- گاهی دل هم می زند ۹- از القاب اروپایی- شهری در سوییس- رمانی نوشته رضا امیرخانی- خرگوش عرب ۱۰- نوعی زردآلو- بخشی از صورت- بدخلق و عصبی- قدر و منزلت ۱۱- از مکافات عمل غافل مشو / ....

عمودی

۱- کتف- دعایی که مستحب است در ساعات آخر روز جمعه خوانده شود- پوسته زمین را می سازد ۲- انسان بودن- سلول عصبی ۳- پیغمبر- دارای غلظت کم- رفوزه ۴- دربرگرفتن- دردناك ۵- سخنور- غارت و چپاول ۶- محل ورود- بی حرکت- رنگ خوشبختی و سلامت ۷- وضع موجود- صادق و بی ریا ۸- قبض- شهری در استان ایلام ۹- پدر و مادرها- گودمیان تهی! ۱۰- پسر ملکشاه سلجوقی- بیابان بزرگ ترکمنستان ۱۱- پیروز و موفق- شب گذشته ۱۲- کاروان- شهری در فارس ۱۳- دانشگاه معروف انگلستان- رودخانه ۱۴- نفس سرزنش کننده- مجال و فرصت ۱۵- آموختنی مدرسه- فلانی- حایل میان دو چیز ۱۶- قاطر- مرسوم ۱۷- تمدن مکزیک- طویل ترین رودفرانسه ۱۸- رب النوع خورشید در مصر باستان- جوان- عشوه ۱۹- بزرگترین قمر سیاره زحل- از مشهورترین نمادهای شهر لندن است ۲۰- جملگی- معروف ترین پل خط راه آهن شمال کشور- اتمسفر.

حل جدول شماره ۱۱۴

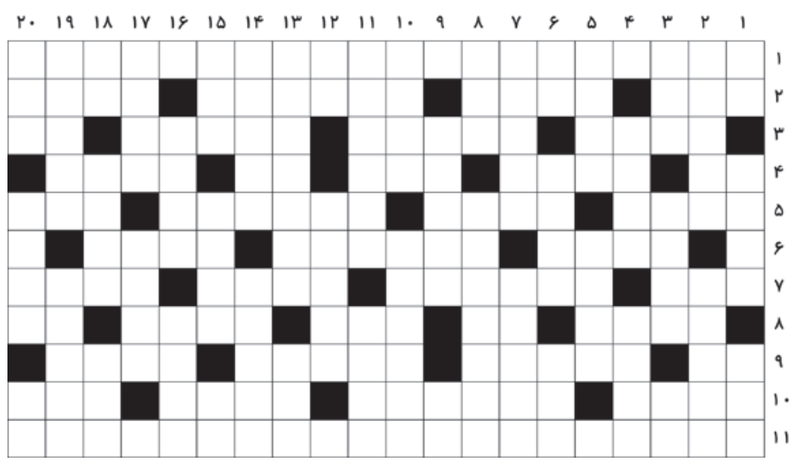

جدول متوسط [شماره ۶۸۸۸]

طراح جدول: مریم احمدی

افقی:

۱- کامپیوتر- بندری در استرالیا- دستبرد ۲- برگ برنده- نت ششم- پاییز- غرور- پروردگار- من و شما ۳- عقاب سیاه- گیاه پرچین- نفس- جوانی- شبهه ۴- مادر- سیاهی- فریاد- پاندول- قلب ۵- چیره دست- نگاه خیره- باوقار- نظر ۶- نقره- از خوردنی ها- عددروستا- قشنگ- شهر فردوسی ۷- زنبیل- بی نظیر- زهر- سختی ۸- خرس فلکی- خوابیده- سنگ طلق- از شهرهای استان زنجان- ناپیدا ۹- جاده قطار- لازم- علامت مفعولی- بیماری عفونی ناشی از ورود باکتری های خاک به بدن- منزل ۱۰- لحظه- حرف دهن کجی- نشانه- ترساننده- مایه حیات- گوشت ترکی ۱۱- مستخدم- جدول تناوبی عناصر به نام اوست- پافشاری

عمودی:

۱- گیرنده امواج- فهم ۲- ایالتی در هند- بصیر ۳- یار رامین ۴- زائوترسان- نظم و ترتیب- دریا ۵- شهیر- مهریه ۶- سرزمین- حرف انتخاب ۷- کوچک- اکسیر ۸- اجرت- از شهرهای سیستان و بلوچستان- گناه ۹- درون- برج داستانی- زمینه- رود اروپا ۱۰- اینجانب- معمور ۱۱- ثمر- تنبل ۱۲- بی پرده- پیشرو گله- پسوند شباهت- علامت ندا ۱۳- کنج- از سنگ های قیمتی- پایتخت اوکراین ۱۴- خدایی- زمان بی آغاز ۱۵- وی- بزرگترین جزیره دریای کارائیب ۱۶- روسری- نقاش معروف عهد صفوی ۱۷- حرارت بدن- از سازهای زهی- حرف همراهی ۱۸- دولت ها ۱۹- آرزو- ضبط صوت قدیمی ۲۰- ماما- سرزنش

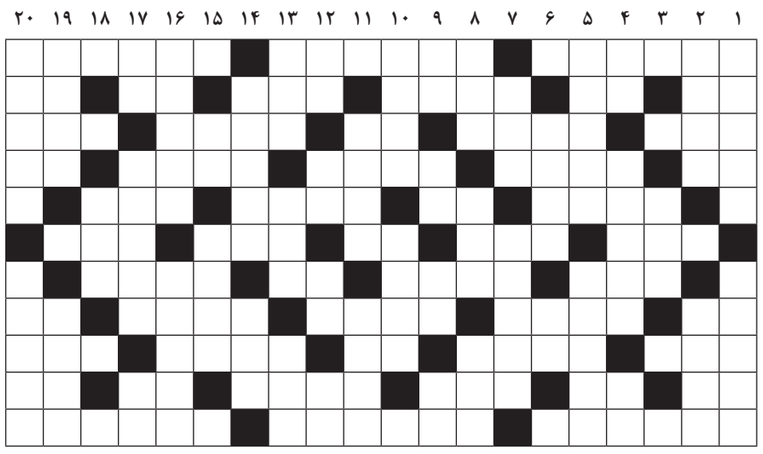

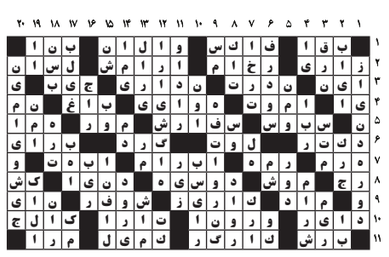

حل جدول شماره ۶۸۸۷